venelastele S-st enam teateid ei ole; võib-olla suri ta siis katku.

L. W:son Munthe, Kungl. fortifikationens historia VI, 2 (1916); TLA-st saadud andmed (eriti A. a. 120, B. e. 12). *R. K-a.*

STALTE, Karl (Kārli), liivi kultuuritegelane ja kirjanik, sünd. 28. VII 1870 vkj. Kuramaal Ire (Irai; ka Mazirbe) köstri pojana, omandas hariduse koduõpetuse teel, erakoolis ja 1888—93 Riia kub-gümnaasiumis, kust lahkus enne kursuse lõpetamist. Purjetanud merel, teeninud kontoriametnikuna Riias ja pangaametnikuna Liepājas (Liibavis), toimis ta a-st 1905 köster-organistina Ires kuni maailmasõjaaegse evakueerimiseni, oli Saksa okupatsiooni ajal 2 a. kooliõpetajaks Dundaga's (Dondangenis), samuti Ires 1918, mil kommunistid ta vangistasid. Seejärel peab S. Ires köstritalu. — Mõttega liivlasi koondada algatas S. 1906 Dundaga mõisniku vastuseisu tõttu nurjunud liivlaste rannavalla asutamise küsimuse. Asutanud 1909 Liivi kaluriteühingu „Nord", oli ta selle juhatuse liige algusest kuni 1910; liivlaste rahvusteadvuse nõrkuse tõttu läks ühingu juhtimine peagi üle lätlaste kätte. L. Kettunen'i ja O. Loorits'a (vt. neid ka *Suppl.*) õhutusel 1921—22 puhkenud liivi rahvuslikus ärkamisliikumises etendas S. kui harituim liivlane juhtivat osa: ta organiseeris Liivi Seltsi (Liivõd Üüt) asutamist 1923, asutas liivlaste laulukoori (selle juhatajaks sai ta tütar Margarete S.), astus samme liivi keele õpetuse toomiseks Liivi ranniku koolesse, õhutas Liivi valla loomist jne. Hiljemini organiseeris ta soomlaste toetusel liivikeelse jumalateenistuse sisseseadmist, võttis 1931 liivlaste esindajana osa IV Soome-Ugri kultuurkongressist Helsingis ning sai 1933 liivikeelse ajakirja „Liivli" (asutatud 1931) toimetajaks. S. on liivikeelse kirjanduse alal tüsedaima jõuga avaldanud isamaa-, mere- jm. luulet „Liivi lugemikes", ajakirjas „Liivli", ka erikogudes „Liivõ loolõd" (Tall., 1924) ja „Liivõkiiel loolõd" (Helsingi, 1929; nootidega). Vaimulikus lauluraamatus „Līvlist vaimli loulrāntõz" (Helsingi, 1939) on S. avaldanud väiksemal määral enda luuletisi, enamikus aga ta enda jt. poolt tõlgitud laule. Trükivalmis on Uue Testamendi (selle osa — Evangeeliumid ja Apostlite Teod — pealkirjaga „Už Testament", ilmus Helsingis 1937) tõlge ja liivikeelne alglugemik. L. Kettunen'i liivi-saksa sõnaraamatu koostamistöö juures on S. olnud pikemat aega abiks.

Isikl. jm. saadud andmed (J. Mägiste käes). *J. Mg.*

STAMM, Johannes, rohuteadlane, sünd. 28. VIII 1881 vkj. Tartus ülikooli pearaamatupidaja pojana, oli apteekriõpilane Tartus 1899—1902, apteekriabiline 1902—04 Pavlovskis, Peterburis ja Riias, õppis Tartu ülikoolis rohuteadust 1904—08 ja arsiteadust 1913—18, omandas 1912 seals. mag. pharm. ja 1926 dr. pharm. astme; ta oli Tartu ülikooli kliinikute apteegi juhataja 1911—18, Vene Punase Risti teenistuses 1914—16 mitmel pool ja 1916—18 ühtlasi Punase Risti keemia-bakterioloogia laboratooriumi juhataja. Saksa okupatsiooni ajal 1918 oli S. Tartu ülikooli rohuteaduse õppetoolil õppejõuks ja ühtlasi rohuteaduse instituudi direktoriks; a-il 1919—23 oli ta Tartu ülikooli farmakognoosia ja farmaatsia prof-i kt. ja toimis a-st 1923 farmakognoosia korralise prof-na kuni ta ümberasumiseni Saksamaale 1939. — Üliõpilaspõlves ja pärastpoole töötas S. assistendina ülikooli hügieeniinstituudis prof. E. A. Šepilevski juures bakterioloogia, toiduainetemikroskoopia ja -keemia alal. Ka on ta viibinud teaduslikul otstarbel korduvalt välismail. S. on avaldanud õpperaamatu „Farmakoanatoomia" (Tartu, 1936; koos Alma Toomingas'ega) ja rohkesti teaduslikke töid bakterioloogia, farmakognoosia, eriti aga farmakokeemia ja kohtukeemia alal eriajakirjus, siis koguteoseis, nagu „Festschrift für Alexander Tschirch zu seinem 70. Geburtstag" (Leipzig, 1926) jm. Ta oli riikliku ravimiteraamatu „Eesti farmakopöa" (Tall., 1937) koostajaid farmakognoosia eritoimkonna juhatajana. S. hoolitses energiliselt farmakognoosia instituudi väljakujundamise eest.

„Pharmacia" 1923, nr. 4; isikl. jm. saadud andmed. *H. K.; T.*

***STARKOPF** (kunstnikunimega a-st 1936 **Starkopf-Rea**), **Anton**, kujur. — Siirdunud 1911 Peterburist Müncheni, õppis S. joonistust A. Azbé kunstikoolis (P. Weinhold'i juhatusel) ja töötas väljaspool kooli H. Schwegerle juures skulptuuri alal ning a-st 1912 Pariisis Académie Russe'i vabaateljees. Veetes 1913.

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 316